

**Nr 134.**

Godkänd av första kammaren den 9 april 1946.

Godkänd av andra kammaren den 9 april 1946.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till uppförande av nybyggnad för barnsjukhuset vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m.*

(Statsutskottets utlåtande nr 64.)

## Till Konungen.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts i propositionen nr 60, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 8 februari 1946, framlagda förslag, får anmäla, att riksdagen till Universitetssjukhus: Bidrag till uppförande av nybyggnad för barnsjukhuset vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund m. m. för budgetåret 1946/47 under åttonde huvudtiteln anvisat ett reservationsanslag av 500 000 kronor.

Stockholm den 9 april 1946.

Med undersätlig vördnad.

**Nr 135.**

Godkänd av första kammaren den 9 april 1946.

Godkänd av andra kammaren den 9 april 1946.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till yrkesutbildning av sjöfolk av manskapsgrad m. m., jämte i ämnet väckt motion.*

(Statsutskottets utlåtande nr 65.)

## Till Konungen.

I propositionen nr 8 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1946, föreslagit riksdagen att medgiva, att statsbidrag må utgå till inrättande och drift av sjömansskolor i huvudsaklig överensstämmelse med vad chefen för ecklesiastikdepartementet i nämnda statsrådsprotokoll förordat.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t vidare under åttonde huvudtiteln (punkt 258) föreslagit riksdagen att dels till Anskaffande av fasta fartygs-

bibliotek för budgetåret 1946/47 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 kronor, dels ock såsom Bidrag till bildningsverksamhet bland sjömän för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av 20 000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft motionen II:162, vari hemställts, att riksdagen måtte medgiva, att för nästa budgetår 10 000 kronor anvisas såsom särskilt anslag att ställas till förfogande åt svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelses utskott för sjömansvård i hemlandet att användas i första hand till studiecirkel- och instruktörsverksamhet bland sjömän.

### I. Sjöfolkets yrkesutbildning.

Riksdagen är ense med departementschefen därom, att åtgärder äro påkallade för att få till stånd en organiserad yrkesutbildning för sjömän av man-skapsgrad samt att denna yrkesutbildning bör anknytas till det befintliga yrkes-skolväsendet och ställas under inseeende av överstyrelsen för yrkesutbildning. Beträffande de särskilda yrkeskursernas organisation ha delade meningar fram-kommit, särskilt avseende frågan om deras uppdelning i lägre och högre kurser och rörande spörsmålet, huruvida viss tids förpraktik skall krävas för inträde i kurserna. Riksdagen har för sin del funnit, att vad departementschefen i nämnda hänseenden förordad innebär en tillfredsställande lösning av dessa spörsmål.

De för utredning av sjöfolkets bildningsfråga tillkallade sakkunniga ha före-slagit att utbildningen för såväl däck- och maskinpersonal som skeppskochar skall sammanföras till särskilda sjömansskolor med en kapacitet, som medger anordnande samtidigt av tre grundläggande kurser för däckspersonal, var och en med 15 deltagare, tre dylika kurser för maskinpersonal, likaledes med 15 deltagare i varje kurs, en påbyggnadskurs med 15 deltagare för däck- och en för maskinpersonal ävensom tre kurser, vardera med 12 deltagare, för kökspersonal, därav en nybörjarkurs, en kortare kurs för icke-nybörjare samt en på-byggnadskurs. De sakkunniga anse sig dock böra räkna med att sjömanssko-lornas fulla kapacitet kommer att utnyttjas endast under en del av året, näm-ligen perioden januari—april, då sjöfarten i viss mån ligger nere, medan under återstoden av året kursverksamheten skulle komma att vara väsentligt in-skränkt. Departementschefen har för egen del yttrat, att den av de sakkun-niga skisserade organisationen av en sjömansskola endast borde betraktas som en lämplig normaltyp, men att hinder icke borde möta att en skola organise-rades även på annat sätt. Med anledning härav vill riksdagen framhålla, att det av olika skäl, icke minst angelägenheten av en tillfredsställande rekrytering av lärarpersonalen, måste anses önskvärt, att de blivande sjömansskolorna er-hålla en sådan organisation, att deras kapacitet såvitt möjligt till fullo tages i anspråk hela året, varigenom ett effektivare utnyttjande av lokaler och ma-teriel skulle möjliggöras och personalen kunna beredas förmänligare anställ-nings- och avlöningsförhållanden.

De planerade sjömansskolorna ha avsetts skola stå öppna för ungdom från hela landet. Då skolorna sålunda skulle få viss karaktär av riksskolor ha de sakkunniga övervägt, huruvida icke med hänsyn härtill statsbidragsgrunderna borde utformas så, att de för huvudmännen bleve förmänligare än de för cen-trala verkstadsskolor gällande, men likväl, i betraktande av att skolorna kunna påräknas bli förlagda till sjöfartsstäder med betydande skatteintäkter från sjöfartsnäringen, stannat vid att föreslå tillämpande i huvudsak av nyssnämnda

grunder. Departementschefen har godtagit detta de sakkunnigas förslag med vissa i stort sett tekniska jämkningar. Vid den prövning riksdagen ägnat ifrågavarande spörsmål har riksdagen funnit sig böra bifalla vad departementschefen sålunda förordat.

Vad departementschefen anfört rörande antalet erforderliga sjömansskolor har icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen vill i likhet med departementschefen understryka önskvärdheten av att överenskommelser träffas, varigenom fullgjord yrkesutbildning av ifrågavarande slag förbindes med vissa förmåner vid anställning inom sjöfarten. Såsom departementschefen framhållit, må ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles bestämma, på vilka orter sjömansskolor böra upprättas.

Departementschefen har redogjort för ett av vederbörande landsting framlagt förslag rörande omorganisation av den nuvarande verkstadsskolan i Lysekil till en utbildningsanstalt för den mindre sjöfarten och fisket m. m. men icke ansett sig böra för närvarande ifrågasätta förslagens realiserande. Departementschefen har emellertid icke ansett uteslutet, att nämnda verkstadsskola framdeles skulle kunna i någon form inlemmas i den kursorganisation, som kunde komma att bli resultatet av en nyligen inom jordbruksdepartementet igångsatt utredning rörande yrkesutbildning för fiskare. Riksdagen vill för sin del uttala den förhoppningen, att så skall kunna bli fallet.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen anfört rörande storleken av de för nästa budgetår erforderliga anslagen till bidrag till inrättande och drift av sjömansskolor samt angående stipendier och resekostnadsbidrag till elever vid sådana skolor. I annat sammanhang anvisar riksdagen nämnda anslag.

## II. Sjöfolkets allmänna och medborgerliga bildning.

Under erinran om att utredning genom särskilda sakkunniga pågår rörande grunderna för statens understödande av den fria och frivilliga folkbildningsverksamheten har departementschefen icke ansett sig böra för närvarande taga slutlig ställning till nu föreliggande förslag, i vad detsamma avser frågan om grunderna för statsunderstöd till den egentliga studieverksamheten bland sjömän. Däremot har departementschefen ansett sig kunna taga ståndpunkt till förslaget i vad detsamma avser åtgärder för en förbättring av biblioteksverksamheten bland sjömän. Vad departementschefen i sistnämnda hänseende anfört och föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen finner sålunda påkallat, att under förslagsanslaget till understöd åt folkbiblioteksväsendet anvisas medel för möjliggörande av en ökning av statsunderstödet till svenska sjömansbiblioteket i Göteborg med 15 000 kronor till högst 25 000 kronor för år och att under samma anslag uppföres en förslagsvis be-tecknad delpost å 13 000 kronor till understöd åt biblioteksverksamhet för svenskar i utlandet, att disponeras enligt av departementschefen förordade grunder. I annat sammanhang anvisar riksdagen för nämnda ändamål erforderliga medel.

Riksdagen anser sig böra bevilja ett reservationsanslag av 10 000 kronor till anskaffande av fasta fartygsbibliotek. Riksdagen finner även påkallat, att i avvaktan på resultatet av ovannämnda utredning ett belopp av 20 000 kronor ställes till Arbetarnas bildningsförbunds förfogande, att användas i första hand till studiecirkel- och instruktörsverksamhet. Med anledning av vad i

motionen II: 162 anförts anvisar riksdagen därjämte ett belopp av 5 000 kronor att tilldelas svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse såsom bidrag till den instruktörs- och studiecirkelverksamhet bland sjömän, som bedrivs av sjömansvårdsstyrelsens utskott för sjömansvård i hemlandet. Riksdagen har såhunda ansett sig böra höja det av Kungl. Maj:t såsom bidrag till bildningsverksamhet bland sjömän äskade anslaget å 20 000 kronor till 25 000 kronor.

Vad departementschefen i övrigt i detta sammanhang anført har icke givit riksdagen anledning till erinran eller uttalande.

Under återopande av vad riksdagen ovan anført får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 162, *dels* medgivit, att statsbidrag må utgå till inrättande och drift av sjömansskolor i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen förordat, *dels* till Anskaffande av fasta fartygsbibliotek för budgetåret 1946/47 under åttonde huvudtiteln anvisat ett reservationsanslag av 10 000 kronor, *dels ock* såsom Bidrag till bildningsverksamhet bland sjömän för budgetåret 1946/47 under åttonde huvudtiteln anvisat ett anslag av 25 000 kronor.

Stockholm den 9 april 1946.

Med undersätlig vördnad.

---

### Nr 136.

Godkänd av första kammaren den 9 april 1946.

Godkänd av andra kammaren den 9 april 1946.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån till Aktiebolaget Stadsholmen.*

(Statsutskottets utlåtande nr 72.)

### T i l l K o n u n g e n .

I propositionen nr 202 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 8 mars 1946, föreslagit riksdagen att till Lån åt Aktiebolaget Stadsholmen å kapitalbudgeten under Fonden för låneunderstöd för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

En sanering i enlighet med av departementschefen angivna grunder av det i propositionen avsedda fastighetsbeståndet inom staden mellan broarna får anses önskvärd såväl för att i möjligaste mån bibehålla stadsdelens särkaraktär som för att åstadkomma förbättrade sociala och hygieniska förhållanden. I likhet med departementschefen anser riksdagen, att en dylik sanering i första hand måste betraktas såsom en Stockholms stads angelägenhet. På av departementschefen återopade skäl finner sig emellertid riksdagen böra bifalla Kungl. Maj:ts